

Tradice studentských majálesů na našem gymnáziu

Tradice majálesů všeobecně spadá podle bývalé ředitelky Vlastivědného muzea v Olomouci paní M. Hoškové už do doby starověku. První květnový den oslavovali staří Římané bohyni jara a plodnosti Maiu, matku boha Merkura. Nejslavnější oslavy se konaly v Ostii nedaleko Říma. Město bylo vyzdobeno květinami, ovocem a sladkostmi.

Majáles (v překladu z latiny „májové, květnové“) jako studentská oslava příchodu máje a krás studentského života má prý původ v 15. století. Už tehdy prý se tolerovala kapka studentské recese. Jako opravdová studentská oslava se však pojí zejména s 19. stoletím. Známa je z díla A. Jiráka Filozofská historie, ve které autor popisuje rok 1847 v Litomyšli.

Průvody masek a volba krále majálesu jsou ale záležitostí novodobou. „S maskou na tváři se dělá každá legrace lépe,“ uvedla M. Hošková ve své rozhlasové nahrávce pod názvem Majáles. Tradice studentských majálesů obecně se znovu objevila po 2. světové válce. Poté byly majálesy zakázány a oficiálně povoleny až v roce 1964. A v 60. letech prý začíná zlatá éra majálesů, která však v dalších desetiletích nepokračovala. Tradice se opět obnovila až v 90. letech minulého století.

Zřejmě **první studentský majáles se na našem gymnáziu konal ve dnech 17. a 18. května 1947**. Do jeho organizace se zapojila vedle vedení školy také žákovská samospráva a tehdejší Rodičovské sdružení. Večer 17. května se konala studentská akademie s tímto programem:

1. K. Kovařovic: Hrajte muzikáři (z opery Psohlavci) – smíšený sbor s doprovodem klavíru,
2. B. Smetana: Rádi a veseli (z opery Tajemství) - smíšený sbor s doprovodem klavíru,
3. Ej, toč se, děvče – rytmická skladba na národní písně, tančily žákyně z V. až VIII. třídy,
4. Dvě slovácké písně – zpěv student IV. třídy, klavírní doprovod prof. Václav Dusík,

5. V. Suk: Vesnická serenáda a Menuet – studentský orchestr,

6. V. K. Klicpera: Každý něco pro vlast, veselohra o 1 jednání, hráli žáci a žákyně III. – VIII. třídy.

Sbory a orchestr řídil prof. Václav Dusík, režii divadelního představení měl prof. Karel Klika, rytmickou skladbu nacvičila prof. Eva Spisarová.

Dne 18. května 1947 odpoledne po slavnostním pestrém průvodu městem byla uspořádána na hřišti Sokola studentská slavnost s tělocvičným programem za řízení profesorů tělesné výchovy Rostislava Muchy a Evy Spisarové.

V roce 1948 se konal majáles dne 9. května. Studenti připravili tři alegorické vozy a zatancovali slovenskou besedu v národních krojích.

Jeden z nejkrásnějších majálesů, na který vzpomínají generace absolventů ivančického gymnázia, se konal **koncem školního roku 1969**. Byl součástí oslav 50. výročí založení školy. Majálesový průvod se uskutečnil v pátek a navazovaly na něj další aktivity studentů i vyučujících: studentská akademie a oficiální část oslav v Besedním domě, setkání absolventů jednotlivých ročníků v různých restauracích a hotelech města, v sobotu večer se konalo v ivančickém letním amfiteátru na Réně studentské divadelní představení Sen noci svatojánské doprovázené hudebními skupinami Modrá hvězda a Combo. Pamětníci říkají, že na Réně bylo tolik diváků, že nezůstalo ani místečko volné.

A nyní k samotnému majálesu:

Majálesový průvod se připravoval před gymnáziem za doprovodu hudební skupiny Combo. Stáli zde studenti s prapory a znakem školy, žáci v pestrých maskách, mnozí s nazdobenými koly, byly připraveny alegorické vozy, řadili se po jednotlivých ročnících také absolventi gymnázia. Na přípravě majálesu spolupracovali všichni, již měli školu rádi – vyučující, studenti, absolventi i občané města, kteří gymnázium nenavštěvovali. Všichni se snažili, aby průvod byl co nejpestřejší. Byl půjčen kabriolet, ve kterém se vezla krásná Miss Majáles v doprovodu svého mužského protějšku - „Missáka“ Majálesu. Nechyběl ani v Ivančicích tehdy velmi známý pan Vitlich s valníkem a koněm Milušou, kteří uprostřed průvodu vezli kapelu Combo. Pamětníci se usmívají tomu, že Miluša prý v jednu chvíli přidala do kroku a z valníku kapele dokonce spadl buben. Někteří chlapci si prý připravili v chemii jododusík a ozvučili průvod bouchacími kuličkami.

Průvod důstojně prošel od školy do centra Ivančic, kde bylo před tehdejším národním výborem (dnes radnice) připraveno malé vyvýšené pódium. Kolem něj se seřadili všichni účastníci majálesu. Ke studentům zde promluvil zejména ředitel školy Bohumír Krejčík. Menší delegace studentů a profesorů odešla položit květiny k pomníku Jana Blahoslava do ulice Ve Sboru.

A pak už se na náměstí tancovalo, lidé se fotili s namaskovanými studenty, vše se natáčelo...

Na tradici studentských majálesů navázali studenti v **roce 1994**. Konal se 6. května a byl spojen s „posledním zvoněním“ maturantů. Průvod studentů společně s alegorickými vozy prošel od školy do ulice Ve Sboru, kde se u pomníku žáci i profesori poklonili památce J. Blahoslava. Potom se průvod vydal na náměstí. Zde čekali také absolventi gymnázia, aby majálesový průvod pozdravili. V něm jela mimo jiné v nádherně vyzdobené bryčce „moravská svatba“ – tedy nevěsta, ženich a další svatebčané v krojích. V rámci programu, kdy na pódiu na náměstí vystoupili žáci s připraveným programem, proběhl celý svatební obřad.

Další majáles se konal dne **11. 5. 1996**. Majálesový průvod byl spojen s výstavou studentských výtvarných prací na Městském úřadě v Ivančicích a hudebním pořadem Dokud se zpívá, ještě se neumřelo.

Následovaly majálesy: **16. 5. 1997**, **11. 5. 1999** (známý volbou Miss gymnázia), **12. 5. 2000**, **17. 5. 2002** (po průvodu vystoupily na náměstí jednotlivé třídy s programem a zahrála studentská hudební skupina Miks Maž), **14. 5. 2004** – a od tohoto roku až do současnosti se konají majálesové průvody téměř každým rokem. V některých obdobích byly spojeny s Chřestovými slavnostmi v Ivančicích. Také poslední „předcovidový“ majáles dne **17. 5. 2019** byl současně zahájením Slavností chřestu a vína v Ivančicích.

V dalších dvou letech se bohužel tato studentská oslava z důvodu covidové pandemie nemohla konat. O to slavnostnější byl majáles dne **29. 4. 2022**, který proběhl opět v klasické podobě: ráno se rozloučili ve školní jídelně maturanti se svými pedagogy a spolužáky a v 11 hodin vyšel barevný průvod studentů (s prapory a znakem gymnázia), mažoretok a zajímavých masek žáků z jednotlivých tříd od budovy gymnázia až do ulice Ve Sboru, kde zazněla státní i studentská hymna v podání gymnaziálního pěveckého sboru. Studenti také položili k pomníku Jana Blahoslava krásnou kytici a maturanti ho určitě tiše poprosili, aby jim při zkouškách „držel palce“.

V letošním školním roce se majáles konal opět v době, kdy se maturanti loučili se svojí školou – dne **28. 4. 2023**. Po „posledním zvonění“, kterým se rozloučili s pedagogy i spolužáky, se vydal majálesový průvod z důvodu stavby kruhového objezdu ve městě jiným směrem: zamířil přes ulici Ostřihom a Širokou, dále přes Palackého náměstí na Drůbežní trh a ulicí Ve Sboru k památníku Jana Blahoslava. Cestu lemovali děti a žáci z ivančických mateřských a základních škol, studenty v pestrých maskách si fotografovali a natáčeli jejich rodiče, přátelé a známí.

U pomníku Jana Blahoslava zazněla studentská hymna Gaudeamus igitur v podání gymnaziálního pěveckého sboru, studenti položili k pomníku úžasnou kytici, kterou pro nás tentokrát připravili studenti partnerské Střední zahradnické školy z Rajhradu, a slyšeli jsme také jednu z nově nastudovaných písní našeho pěveckého sboru jako pozvánku na koncert a

módní přehlídku, které se budou konat dne 15. 5. 2023 v Besedním domě v Ivančicích při příležitosti 500. výročí narození Jana Blahoslava.

I když letos v předchozích dubnových dnech mrzlo a hodně pršelo, majálesový průvod se vydařil, občas vykouklo i sluníčko. Dlužno jenom tiše připomenout, že za dobu „nových“ majálesů pršelo pouze jednou (14. 5. 2010), takže tehdy bylo třeba průvod na poslední chvíli odvolat. Budeme doufat, že i v budoucnu bude pěkné počasí a studenti a s nimi i všichni občané Ivančic si svoji jarní slavnost užijí. VIVAT MAJÁLES!

PhDr. Jana Chocholáčová (zpracováno zejména na základě kronik a výročních zpráv gymnázia, vzpomínek pamětníků a Střípků z historie, které autorka připravila ke 100. výročí založení Gymnázia Jana Blahoslava v Ivančicích)

